

Feltárási jelentés
Hernádvécse-Nagy-rét, 1–3. lelőhelyek
Megelőző feltárások, 2004

A 3. sz. főút Garadna-Hernádszurdok közötti szakaszának útrehabilitációja kapcsán az Útgazdálkodási és Koordinációs Igazgatóság megbízásából 2004. május 3. és augusztus 11. között megelőző feltárást végeztünk Hernádvécse-Nagy-rét határrészben. 3 régészeti lelőhelyen mintegy 2 ha területet tártunk fel, összesen 594 régészeti jelenséggel.

A 3. számú lelőhelyen (S1–S333 jelenségek) egy szkíta kori település maradványait találtuk. Az objektumok többsége oszlopok helyét jelző cölöplyuk volt. Emellett két földbemélyített ház, néhány hulladékgödör, valamint egy kemencemaradvány, egy égetőgödör és egy növényevő állat csontvázát tartalmazó objektum került felszínre. Az őskori lakosok kultuszéletével hozhatók kapcsolatba a kisméretű agyag állatszobrok, valamint egy kőből készült függő. A lelőhely északi végén több, nagy mennyiségű régészeti leletet tartalmazó iszapos, kavicsos földfolyást találtunk, melyek valószínűleg a lelőhelytől nyugatra elterülő domb magasabb részeiről mosódtak le. A leletek között jelentős két bronzból készült szkíta nyílhegy és több emberi csontmaradvány, melyek egy magasabban elterülő szkíta kori temető léteire utalhatnak.

A 2. számú lelőhelyen (S334–S581 jelenségek) egy intenzíven lakott késő bronzkori település és egy időben kicsit későbbi, de úgyszintén késő bronzkori urnatemető részlete került elő – mindkettő RBD-HA1 korú. Az urnatemető 17 sírját találtuk meg a feltárási terület keleti szélén, melyek arra utalnak, hogy ezen a helyen az épülő úttól keletre egy nagyobb késő bronzkori urnatemető húzódik. A késő bronzkori településből nagyszámú hulladékgödört, egy kutat, házak és kemencék gödrökbe töltött paticsomladékát, illetve az egykori járósínt és a gödrökben maradt több háztartási edényt említhetünk. Az egykori járósínt találtunk meg egy nagymértékben megrongálódott házomladékot (S487) és egy tűzhely platniját (S437). A tűzhelyet a későbbiekben egy lótemetkezéssel bolygatták meg, melynek kora a mellékletek hiányában nem megállapítható. Az előkerült bronztárgyak száma meglepően magas – bronz díszítők és ruhadíszek, árák, árvésők, bronzfűrész, stb.

Az 1. számú lelőhelyen (S582–S594 jelenségek) két különböző korszak maradványait tártuk fel. A kora népvándorlás korból származó germán faluból néhány hulladékgödör és egy földbemélyített, négyszögletes alaprajzú, ÉNy-i sarkában kőkemencés ház került elő. A ház betöltésében több elszenesedett gerendamaradványt bontottunk ki, a kövekből rakott, égett platnijú kemence pedig szinte teljesen megmaradt. A ház földjéből előkerült egy ép malomkő, a padlóján pedig egy hullámvonaldíszes, szürke színű, korongolt technikával készült fazék. A

másik időszak a késő bronzkor, melyből egy jelentős, valószínűleg a 2. lelőhely késő bronzkori településéhez, vagy temetőjéhez köthető objektum, egy kör alakú gödör került elő hat emberi vázzal. Az elhunytak többségét zsugorított testhelyzetben temették el, kettejükénél a fül tájékán több bronzkarikából álló fülbevaló-, vagy hajdíz-együttest találtunk.

Csengeri Piroska